

MĀRUPES PAMATSKOLA

Reģistrācijas Nr. 4312901121, Viskalnu iela 7, Tīraine, Mārupes pagasts, LV-2167,
tālrunis 67148306, e-pasts marupes.pamatskola@marupe.lv

KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

2024.-2025. mācību gads

Sagatavoja: Sandra Slišāne

Mārupes pamatskolas pedagoge-karjeras konsultante

Apstiprināja: Kristaps Purviņš

Mārupes pamatskolas direktors

Tīraine, 31.08.2024.

SATURS

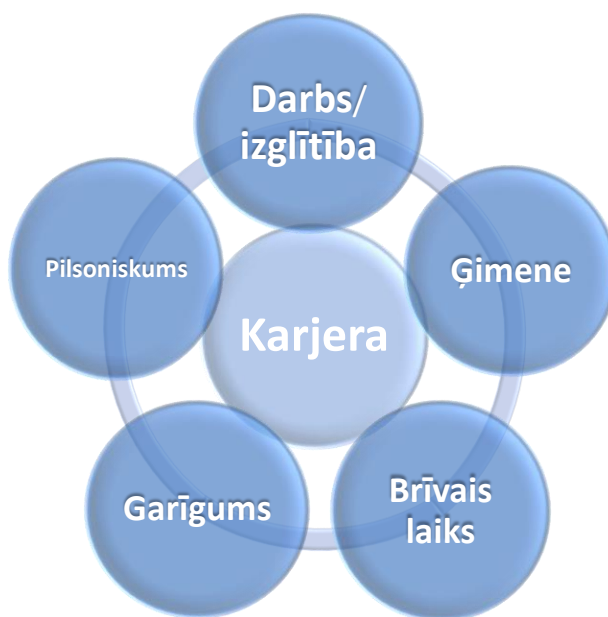
1. KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA SISTĒMAS JĒDZIENU BŪTĪBA.....	3
2. KARJERAS IZGLĪTĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI.....	5
3. KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA SISTĒMAS BŪTISKĀKIE ASPEKTI UN IESAISTĪTO PUŠU KOMPETENCE	6
4. NORMATĪVO AKTU REGULĒJUMS KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA ĪSTENOŠANAI PAMATSKOLĀ	8
5. KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒŠANA	9
6. KARJERAS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PLĀNS	12
7. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IZMANTOJAMIE RESURSI	19
8. BIBLIOGRĀFIJA	21

1. KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA SISTĒMAS JĒDZIENU BŪTĪBA

Latvijas Republikas Izglītības likumā **karjera** tiek definēta kā izglītības, darba un privātās dzīves mijiedarbība cilvēka mūža laikā (Izglītības likums, 2008).

Mūsdienās **karjera** ir cilvēka resursu efektīva izmantošana dzīves mērķu sasniegšanai, cilvēka mērķtiecīga darbība savu kompetenču pilnveidei un izpausmei visa mūža garumā. Tas ir nepārtraukts mācīšanās un attīstības process. Citiem vārdiem, tā ir cilvēka virzība visa mūža garumā gan sociālajā, gan profesionālajā jomā (Karjeras izglītība skolā, 2009).

Karjeru veido piecas cilvēka dzīves jomas (skatīt 1.attēlu):

1.att. Cilvēka dzīves jomas karjeras plānošanā un veidošanā (Metodiskais materiāls karjeras..., 2015).

Karjeras attīstība ir indivīda personīgās dzīves, mācību un darba vadības process mūža garumā. Tas ir nepārtraukts process, kura gaitā cilvēks izmanto informāciju par sevi, un apkārtējo pasauli, analizē un pielieto to, lai izvēlētos savu nodarbošanās jomu un pēc tam jau konkrētu profesiju.

Karjeras attīstības atbalsts - pasākumu kopums, kas ietver informācijas, karjeras izglītības un individuālo konsultāciju pieejamību izglītojamajiem karjeras mērķu noteikšanai un plānošanai, izdarot izvēli saistībā ar izglītību un darbu (Izglītības likums, 1998).

Karjeras attīstības atbalsta sistēmu veido trīs galvenie komponenti (skatīt 2.attēlu):

- karjeras informācija;
- karjeras izglītība;
- karjeras konsultēšana (Karjeras attīstības atbalsta..., 2019).

2.att. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas komponenti (Karjeras attīstības atbalsta..., 2019)

Informācija karjeras atbalstam, tā ir nepieciešamā informācija, lai plānotu, uzsāktu profesionālo darbību un noturētos darba tirgū. Tā iekļauj informāciju par profesijām, prasmēm, karjeras ceļiem, izglītības iespējām, darba tirgus attīstības tendencēm un nosacījumiem, izglītības iestādēm, valsts un nevalstisko organizāciju sniegtajiem pakalpojumiem un darba iespējām. Šis ir pamats karjeras attīstības atbalsta sistēmai.

Karjeras izglītība ir izglītības procesā integrēti pasākumi, lai nodrošinātu izglītojamo karjeras vadības prasmju apguvi un attīstīšanu, kas ietver savu interešu, spēju un iespēju apzināšanos tālākās izglītības un profesionālās karjeras virziena izvēlei (Izglītības likums, 1998).

Karjeras izglītību iespējams sasaistīt ar jebkura mācību priekšmeta satura apguvi, palīdzot skolēniem izzināt, kādās nozarēs un profesijās var būt noderīgas mācību jomā un mācību priekšmetā apgūstamās zināšanas, prasmes, iemaņas, attieksmes un skolēna individuālie dotumi un talanti (Karjeras attīstības atbalsta..., 2019).

Karjeras izglītība ir veids, kā palīdzēt skolēniem pilnveidot un attīstīt savas zināšanas, prasmes un izpratni, lai spētu pieņemt apzinātus lēmumus, plānotu un veidotu savu karjeras izvēli un izaugsmi (Karjeras izglītība 8.klasē, 2006).

Karjeras izglītības īstenošanas pamatprincipi:

- Karjeras izglītība ir izglītības sastāvdaļa;
- Karjeras izglītība ir visas izglītības iestādes atbildība;
- Karjeras izglītības apgūvē tiek ievērotas vecumgrupu intereses un vajadzības.
- Karjeras izglītības mērķi - objektīvi un sasniedzami; pasākumi - īstenojami.
- Karjeras izglītības pasākumi ir orientēti uz noteikto zināšanu un prasmju apguvi (Karjeras izglītība skolā, 2009).

Karjeras konsultēšana - tā ir palīdzība skolēniem, lai veicinātu sevis izzināšanu, savas profesionālās ievirzes apzināšanu, padziļinātu izpratni par izglītību un iespējām darba tirgū un atklātu to profesionālo virzienu, kas vislabāk atbilst viņu personībai, vērtībām un mērķiem. Šis process sekmē apzinātu un patstāvīgu karjeras lēmumu pieņemšanu. Karjeras konsultēšana ietver trīs galvenās darbības jomas: informācijas sniegšanu, konsultēšanu un izglītošanu (Karjeras konsultanta profesijas..., 2011).

Karjeras izglītības programma ietver skolēnu individuālo un grupu konsultēšanu, kuru sistemātiski veic karjeras konsultants sadarbībā ar skolas vadību, klašu audzinātājiem un mācību priekšmetu pedagogiem.

2. KARJERAS IZGLĪTĪBAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Karjeras izglītības mērķis, saturs un izmantojamie līdzekļi ir orientēti uz skolēna personības izpēti viņa interešu, talantu, spēju un prasmju noteikšanai tā, lai skolēns, pazīstot sevi, spētu vadīt savu karjeru un pieņemt lēmumus savas dzīves darbības plānošanai un spētu šos plānus arī realizēt.

Karjeras izglītības mērķis ir strukturēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu, lai nodrošinātu skolēna pašizpēti, karjeras izpēti, karjeras plānošanu, vadīšanu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi, kā arī radītu pamatu savlaicīgai un apzinātai personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību (Karjeras izglītība skolā, 2009).

Karjeras izglītības programmas uzdevumi:

1. Palīdzēt izglītojamam pašattīstīties:

- izprast sevi un novērtēt savas stiprās un vājās puses;
- izveidot elastīgu skatījumu uz dzīvi un reālistiskas gaidas attiecībā uz savu karjeru;
- attīstīt prasmes un attieksmes, kas palīdzēs veidot karjeru, piemēram, pašapziņa, pašpaļāvība, spēja “sevi pasniegt”, mērķu izvirzīšana un darbības plānošana mācību un personīgajā dzīvē;
- analizēt savu personīgo pieredzi, intereses, dotumus, iemaņas un spējas, vērtības, mērķus, personīgās īpašības, sasniegumus.

2. Motivēt un palīdzēt izpētīt dažādas karjeras iespējas:

- izprast izmaiņas sabiedrībā un kā tās ietekmē karjeru attīstību;
- izpētīt dažādas karjeras un iespējas to veidošanai;
- izpētīt un izvērtēt darba tirgu, nodarbinātības un profesiju, izglītības un apmācības iespēju attīstības tendences;
- salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai/mācībām/studijām;
- piedalīties darba izmēģinājumos;
- uzzināt, kur un kā iegūt vajadzīgo informāciju, resursus un palīdzību;
- gatavoties pārejai no mācībām uz darba dzīvi vai uz tālākām mācībām/citu darbu;
- izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības;
- uzzināt, kādas prasības izvirza darba devēji, kādas prasmes un personīgās īpašības palīdznoturēties darba tirgū.

3. Palīdzēt plānot un vadīt savu karjeru:

- apgūt karjeras vadības prasmes;
- noteikt savas attīstības vajadzības;
- pilnveidot savas zināšanas un prasmes;
- apzināties informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas;
- veidot savu personīgās karjeras plānu;
- attīstīt pieņemto personīgo lēmumu plānu īstenošanas prasmes;
- veidot izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību (Karjeras izglītība skolā, 2009).

3. KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA SISTĒMAS BŪTISKĀKIE ASPEKTI UN IESAISTĪTO PUŠU KOMPETENCE

Karjeras attīstības atbalsta sistēmas ilgtspējas būtiskākie aspekti

- Karjeras attīstības atbalsts izglītojamajiem konceptuāli ir iestrādāts pašvaldības plānošanas un attīstības dokumentos izglītības jomā.
- Izglītības iestādē ir izstrādāta karjeras izglītības programma un karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāns.
- Karjeras izglītība tiek integrēta īstenoto mācību, audzināšanas un interešu izglītības programmu saturā.
- Izglītojamiem tiek sniegta vispusīga karjeras informācija, tiek organizēti karjeras attīstības atbalsta pasākumi visām izglītojamo vecumgrupām;
- Izglītības iestāde nodrošina iespēju ikvienam izglītojamam saņemt atbalstu individuālu un grupu karjeras konsultāciju veidā.
- Karjeras attīstības atbalstu nodrošina kvalificēts pedagogs karjeras konsultants (Vadlīnijas karjeras attīstības..., 2022).

Mārupes novada izglītības iestāžu karjeras izglītības plānā 2020. – 2025.gadam tiek izdalītas vairākas karjeras attīstības atbalsta realizēšanā iesaistīto pušu kompetences.

Pašvaldība:

- veido skolu sadarbību ar vietējiem uzņēmējiem, nodrošinot alternatīvas nodarbības, mācību ekskursijas uzņēmumos skolēna uzņēmējspēju veicināšanā un attīstīšanā, kā arī veicina aktivitātes finanšu prasības attīstīšanā;
- finansiāli atbalsta karjeras izglītības programmas īstenošanu pašvaldības pārziņā esošajās izglītības iestādēs;
- veido sadarbību ar novada uzņēmumiem, nodrošinot skolēniem iespēju strādāt vasarā;
- nodrošina skolēniem iespēju vasaras mēnešos strādāt pašvaldības dibinātajās iestādēs.

Izglītības dienests:

- koordinē izglītības iestāžu pedagogu – karjeras konsultantu darbību;
- organizē karjeras izglītības realizētāju izglītošanu;
- nodrošina karjeras izglītības realizētājus ar metodiskajiem materiāliem un informatīvajiem resursiem mācību stundu un ārpusstundu darbam.

Izglītības iestādes vadība:

- plāno karjeras izglītības programmas realizēšanu;
- regulāri (2x gadā: pēc I semestra un mācību gada noslēgumā) analizē un izvērtē karjeras izglītības programmas realizēšanu;
- nodrošina karjeras izglītības realizēšanai nepieciešamos resursus (tajā skaitā cilvēkresursus).

Pedagogs – karjeras konsultants:

- regulāri koordinē karjeras izglītības procesu izglītības iestādē;
- nodrošina izglītības iestādes darbu ar karjeras informācijas resursiem, tajā skaitā e-vidē;
- sniedz metodisko atbalstu pedagoģiskajam personālam karjeras izglītības realizēšanai;
- sniedz individualizētu karjeras atbalstu (tajā skaitā karjeras konsultācijas) skolēniem;
- sniedz karjeras atbalstu skolēnu vecākiem.

Atbildīgais personāls par izglītības iestādes mājas lapas uzturēšanu:

- nodrošina izglītības iestādes mājas lapā sadaļas „Karjeras izglītība“ funkcionēšanu;
- regulāri papildina un atjauno ar karjeras izglītības realizēšanu saistīto informāciju un veido vizuālo atspoguļojumu.

Skolēni

Mācās patstāvīgi:

- veikt savu interešu, prasmju, iespēju un vērtību izvērtēšanu;
- veikt pašvērtēšanu (analizēt savu darbību un sasniegumus);
- veikt darba pasaules izzināšanu un profesiju izpēti;
- salāgot savas personības iezīmes ar noteiktu profesiju profiliem;
- virzīties uz jauniem personiskiem sasniegumiem;
- veidot pozitīvu, tajā pašā laikā, nopietnu attieksmi pret izglītību, dzīvi un karjeru;
- izvirzīt karjeras mērķus un cenšas tos realizēt praktiskā darbībā, sastāda individuālo karjeras plānu;
- pieņemt objektīvus lēmumus karjeras izvēles situācijās (Mārupes pašvaldības izglītības..., 2020).

Karjeras attīstības atbalsta sistēma Mārupes pamatskolā ir nozīmīga, jo tā palīdz skolēniem plānot un veidot savu nākotni (skatīt 3.attēlu). Šajā atbalsta sistēmā būtiska loma ir karjeras konsultantam, taču veiksmīgs rezultāts tiek sasniegts, sadarbojoties komandā ar skolas vadību, klases audzinātājiem, priekšmetu skolotājiem, interešu izglītības pedagogiem, bibliotekāriem, atbalsta personālu un skolēnu vecākiem.

3.att. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenotāji Mārupes pamatskolā

Lai karjeras attīstības atbalsts izglītojamajiem būtu efektīvs, Mārupes pamatskola sadarbojas ar valsts un pašvaldības iestādēm, vietējo uzņēmēju biedrību, dažādām mācību iestādēm un citām organizācijām.

4. NORMATĪVO AKTU REGULĒJUMS KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTA ĪSTENOŠANAI PAMATSKOLĀ

Mārupes pamatskolas karjeras izglītības programma veidota, pamatojoties uz nosacījumiem un noteikumiem, kas ietverti Latvijas Republikas izglītības politikas dokumentos:

- Izglītības likumā;
- Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”;
- Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumos Nr.747 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem”;
- Ministru kabineta noteikumu “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 7. jūnija noteikumos Nr. 359 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" īstenošanas noteikumi;
- Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumos Nr. 831 “Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju, vispārējās un profesionālās izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība”;
- Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugā vispārējās vidējās izglītības iestādēm.

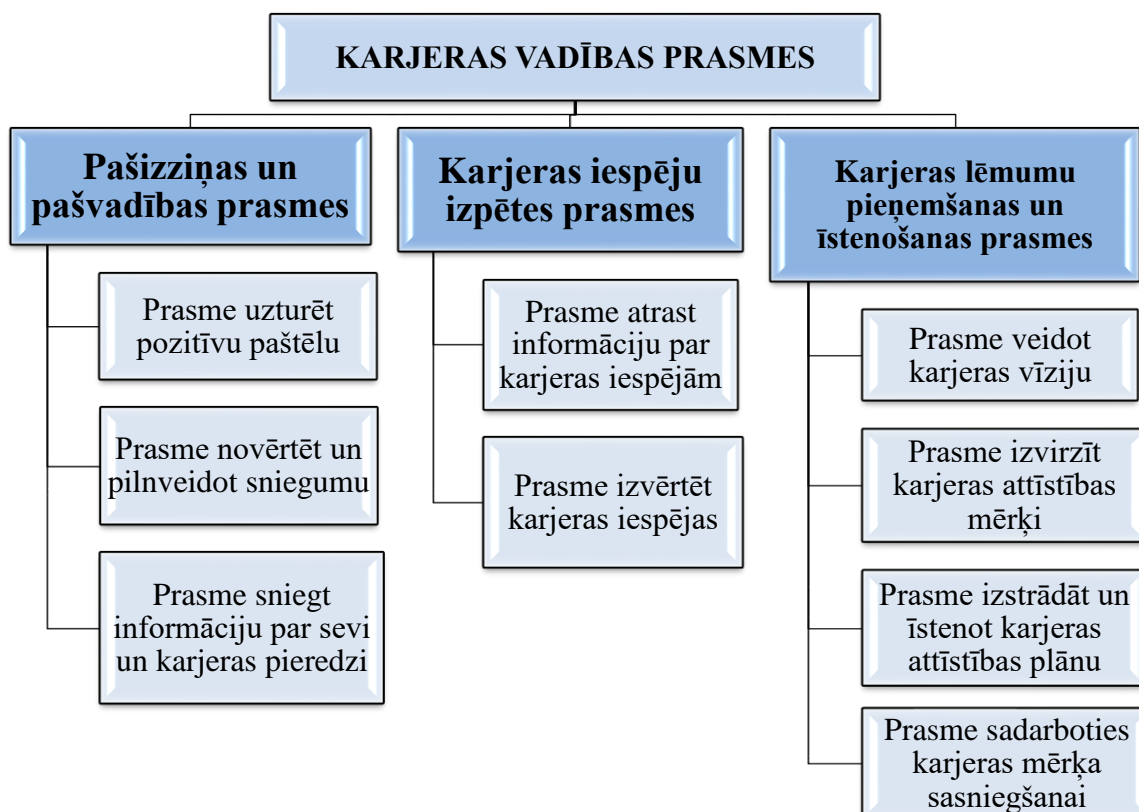
Karjeras izglītības programmas izstrādē ņemti vērā mērķi un uzdevumi, kas izvirzīti Mārupes pamatskolas attīstības plānā 2019.-2024.gadam un Mārupes novada Domes saistošajos dokumentos:

- Mārupes pašvaldības izglītības iestāžu Karjeras izglītības plāns 2020.-2025. gadam (apstiprināts ar Mārupes novada domes 2020.gada 30.septembra lēmumu Nr.41);
- Mārupes novada izglītības attīstības stratēģija 2020.-2026.gadam (apstiprināta ar 2019.gada 25.septembra Mārupes novada domes sēdes lēmumu Nr.14);
- Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam (apstiprināta ar Mārupes novada pašvaldības domes 2022.gada 26.janvāra lēmumu Nr.23, protokols Nr.1).

5. KARJERAS IZGLĪTĪBĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒŠANA

Karjeras attīstības atbalsta procesa rezultāts ir izglītojamo karjeras vadības prasmju attīstīšana.

Karjeras vadības prasmes ir kompetenču (zināšanas, prasmes, attieksme) kopums, kas cilvēkiem jebkurā dzīves posmā ļauj veidot savu mācību un darba dzīvi. Zināšanas, prasmes un attieksme ir saistītas ar pašorganizētību, mācību un karjeras vadību (skatīt 4.attēlu).

4.att.Karjeras vadības prasmes (Karjeras attīstības atbalsta..., 2019)

Karjeras vadības prasmju mācīšana un apgūšana ietekmē izglītojamo līdzdalību un iesaistīšanos savas karjeras veidošanā. Šādas prasmes palīdz izglītojamajiem izprast savas intereses, spējas un vērtības, veicinot labāku izvēli attiecībā uz mācībām un darba iespējām. Turklāt karjeras vadības prasmju attīstība sekmē mācību sniegumu un progresu, palīdzot izglītojamajiem izveidot skaidrus mērķus un motivāciju.

Izglītojamo sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi mutiski vai rakstiski raksturojot izglītojamo mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku. Sasniedzamo rezultātu karjeras izglītībā raksturo karjeras vadības prasmju līmenis katras klašu grupas posma noslēgumā 3., 6., 9. klasē. Izglītojamo mācību sasniegumu pierādījumi – pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli – tiek uzkrāti izglītojamo darba mapēs (portfolio).

**KARJERAS IZGLĪTĪBĀ IZGLĪTOJAMIEM SASNIEDZAMĀIS KARJERAS
VADĪBAS PRASMJU LĪMENIS KATRĀ KLAŠU GRUPĀ**

Klase	Pašizziņas prasmes	Karjeras iespēju izpētes prasmes	Karjeras lēmuma pieņemšanas un īstenošanas prasmes
3. klase	<p>Prot izmantot zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi.</p> <p>Domā par savu nākotni, apgūstot ikdienas darba prasmes un iepazīstot dažādas profesijas.</p> <p>Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā.</p>	<p>Apzinās jēdziena “karjera” būtību, saistot to ar saviem nākotnes nodomiem.</p> <p>Ir priekšstats par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām.</p> <p>Izprot profesiju daudzveidību.</p> <p>Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi.</p> <p>Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki skolēna dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.</p>	<p>Pilnveido savas zināšanas un prasmes gan mācību darbā, gan interešu izglītībā, gan citās ārpuskolas aktivitātēs.</p> <p>Prot izplānot savu dienas režīmu, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.</p> <p>Ievēro paša izveidoto dienas režīmu</p>
6. klase	<p>Apzinās savas stiprās un vājās puses un iespējas tās attīstīt un pilnveidot.</p> <p>Prot noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos.</p> <p>Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko.</p> <p>Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.</p> <p>Izkopj savu valodas kultūru.</p> <p>Izprot publiskas uzstāšanās būtību un ir apguvis prasmes tajā piedalīties, prezentējot dažādus darbus un uzstājoties.</p>	<p>Izprot terminu “karjera”, saistot to ar saviem nākotnes nodomiem un profesionālo izvēli.</p> <p>Izprot profesiju daudzveidību, nodarbošanās veidus un darba tirgus mainību.</p> <p>Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml.</p> <p>Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju.</p> <p>Pētīt profesiju daudzveidību, domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā/ novadā/ valstī.</p>	<p>Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas.</p> <p>Prot noteikt savas attīstības vajadzības.</p> <p>Izprot, kā citi cilvēki pieņem lēmumus, un saprot, kas var ietekmēt lēmuma pieņemšanu.</p> <p>Prot pieņemt personīgus lēmumus un tos īstenot atbilstoši plānotajam.</p> <p>Mācās dokumentēt savus sasniegumus.</p>

<p>9. klase</p>	<p>Prot izmantot zināšanas par sevi, savu pieredzi un sasniegumus, lai noteiktu mērķus un pieņemtu lēmumus.</p> <p>Prot izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības.</p> <p>Prot salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un īpašības ar tiem sasniegumiem un īpašībām, kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai.</p> <p>Novērtē savu gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā. Novērtē savu sasniegumu rezultātus.</p> <p>Saprot, kā skolā, ārpusskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības.</p> <p>Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā.</p>	<p>Izprot un izskaidro terminu “karjera” sava izglītības un profesijas izvēles kontekstā.</p> <p>Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas.</p> <p>Spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs pēc pamatizglītības ieguves.</p> <p>Spēj atrast atbilstošus informācijas avotus, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par karjeras iespējām.</p> <p>Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību.</p> <p>Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību.</p>	<p>Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus.</p> <p>Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas.</p> <p>Ir apzinājis sev saistošās profesijas.</p> <p>Apzinās informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas.</p> <p>Zina dažādas alternatīvas karjeras lēmumu īstenošanai.</p> <p>Spēj paredzēt dažādas ar karjeru saistītas izvēles.</p> <p>Prot veidot savu personīgās karjeras plānu.</p> <p>Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus.</p> <p>Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio).</p>
------------------------	--	---	---

6. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAS PLĀNS

Karjeras izglītība tiek integrēta visā izglītības procesā: mācību priekšmetu apgūvē, audzināšanas darbā, interešu izglītībā, ārpusstundu pasākumos un sadarbībā ar skolēnu vecākiem. Karjeras izglītības īstenošanas pasākumus integrē mācību priekšmetu stundās, klases stundās, ārpusklases pasākumos (karjeras dienas, atvērto durvju dienas, tikšanās ar absolventiem un dažādu profesiju pārstāvjiem, ekskursijas, pārgājieni, konkursi, erudītu spēles, klases vakari, bibliotēkas stundas, brīvprātīgais darbs, vecāku sapulces u.c.).

Aktivitātes/pasākumi	Programmas realizēšanas iespējas		Sasniedzamais rezultāts	Atbildīgie	Pieaicinātie speciālisti	Resursi
	2024./2025.m.g.					
	sākumskola	pamatskola				
Pedagogu izglītošana karjeras vadības jautājumu iekļaušanā mācību stundu un ārpus stundu darbā						
Seminārs pedagogiem karjeras konsultantiem – karjeras izglītības aktualitātes mācību gadam, VIAA uzstādījumi, virzieni. Metodiskie ieteikumi sekmīgākai īstenošanai izglītības iestādēs	x	x	Pedagogi-karjeras konsultanti ieguvuši uzdevumus mācību gadam karjeras izglītības īstenošanā.	Mārupes novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes koordinators (turpmāk, koordinators) VIAA pārstāvji	VIAA pārstāvji	Semināra telpas Tikšanās tiešsaistē
Skolas karjeras izglītības programmas, Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna saskaņošana mācību gadam, pedagogu iepazīstināšana ar plānotajiem uzdevumiem gadam, pedagoga karjeras konsultanta individuālā darba plāna sastādīšana.	x	x	Pedagogi informēti par skolas mērķiem karjeras izglītības īstenošanai, par plānotajiem KAA pasākumiem, saņemti rīcības virzieni un norādījumi, plānojot mācību procesu.	Pedagogs- karjeras konsultants	Koordinators	Sapulču telpas

Skolas atbalsta personāla, administrācijas, pedagogu karjeras konsultantu, pedagogu, klases audzinātāju, koordinators tikšanās, gatavošanās “Karjeras nedēļai 2024.”	x	x	Pedagogi saņēmuši informāciju, metodiskos materiālus “Karjeras nedēļas 2024” pasākumu organizēšanai un norisei valstī, novadā, skolā.	Koordinators organizē tikšanos	Mārupes novada uzņēmumu pārstāvji Uzņēmējdarbības konsultants Profesionāļi no dažādām nozarēm	Semināra telpas
Darbs ar skolēnu „Karjeras portfolio”						
Portfolio sakārtošana: struktūras izveide, skolēnu personīgās izpētes plāna izveide. Digitālā karjeras portfolio veidošana (Karjeras izglītības nodarbībās, audzināšanas stundās, mācību priekšmetu stundās, Interesu izglītībā.)		x	Skolēni iesākuši veidot vai turpinājuši papildināt iepriekšējā gadā iesākto personīgo „Karjeras portfolio”.	Pedagogs – karjeras konsultants (piedāvā portfolio paraugus un materiālus). Klašu audzinātāji Mācību priekšmetu pedagogi Interesu izglītības pedagogi		Pavairoti izdales materiāli Portfolio mapes Datortehnikas resursi
Mācību priekšmetu tematisko jomu sasaiste ar noteiktām profesijām						
Karjeras izglītības sasaistīte ar mācību priekšmeta satura apguvi, īstenojot kompetenču pieejā balsītu mācību principus. (Visās mācību priekšmetu stundās, Interesu izglītības nodarbībās).	x ar pedagoga palīdzību	x	Skolēni sasaistījuši konkrētā mācību priekšmetā apgūstamo saturu ar noteiktu profesiju darba prasībām. Izglītojamais izzina, kādās nozarēs un profesijās var būt noderīgas mācību jomā iegūtās zināšanas, izpratne par savām interesēm un piemērotību noteiktām profesijām. Mācību priekšmetu skolotāji izveidojuši profesiju sarakstus saistībā ar konkrēta mācību priekšmeta apguvi.	Visu mācību priekšmetu skolotāji Pedagogs-karjeras konsultants sadarbojas ar 1.-9.klašu pedagogiem priekšmetu jomu ietvaros, identificējot karjeras vadības prasmes kompetencēs balstītā saturā.		VIAA izstrādātais materiāls 100 metodikas karjeras attīstības atbalstam Profesiju katalogs Profesijupasaule.lv Augstskolu mājas lapas Kompetenču centru mājas lapas Skola2030 metodiskie materiāli IT resursi Mācību priekšmetu standarti Profesiju standarti

Karjeras izglītības informatīvi - metodiskais centrs skolā						
Karjeras izglītības informatīvi – metodiskā centra papildināšana un tematiska sakārtošana (bibliotēkā un informatīvajā stendā, pedagoga - karjeras konsultanta kabinetā)	x	x	Skolas bibliotēkā ir izveidota informatīvi – metodiskā karjeras izglītības nodaļa. Karjeras informācijas stends, kurā regulāri tiek atjaunota informācija.	Pedagogs – karjeras konsultants Bibliotekāri	Karjeras izglītības programmas veidotāji piedāvā metodisko bāzi	Karjeras grāmatas Karjeras metodikas (kartiņas, spēles u.c.) Informatīvie, metodiskie un izdales materiāli no izglītības izstādēm Ēnošanā iegūtie materiāli
“Karjeras nedēļa 2024” sasaistē ar Valsts izglītības attīstības aģentūras vadlīnijām un organizētajiem pasākumiem						
Karjeras nedēļa - ikgadējs pasākumu cikls, kas aktualizē savlaicīgas un apzinātas tālākās izglītības un karjeras izvēles nozīmi veiksmīgas personiskās dzīves veidošanā. Tikšanās ar Mārupes skolu absolventiem - dažādu profesiju pārstāvjiem.	x	x	Skolēniem ir iespēja iepazīt un plānot savu nākotnes nodarbošanos, tikties ar dažādu profesiju pārstāvjiem un apmeklēt uzņēmumus. Skolēni var piedalīties dažādās diskusijās, radošajās darbnīcās, konkursos un citos izglītojošos pasākumos.	Pedagogs – karjeras konsultants Pedagogi Koordinatori Uzņēmējdarbības konsultants	Lektors – karjeras vadības jautājumu speciālists Mārupes skolu absolventi Vecāki Nevalstisko organizāciju pārstāvji Uzņēmumu pārstāvji Tālākizglītības iestāžu pārstāvji	VIAA mājas lapa, prezentācijas. Plakāti, spēles, metodiskie materiāli Tikšanās telpas Darbnīcu telpas, ceļvedis darbnīcu atrašanai. Atbalstītāju/ sponsoru materiāli darbnīcām
Uzņēmēju nedēļa - Mārupes novadā un tā apkārtnē esošo uzņēmumu apmeklēšana, darba vides iepazīšana, meistarklases, darbnīcas ar amatniekiem, mājražotājiem.	x	x	Skolēni ir guvuši praktiskas iemaņas dažādās profesijās darba pasaules balstītā vidē	Pedagogs – karjeras konsultants Pedagogi Klašu audzinātāji	Novada uzņēmējdarbības konsultants Koordinatori Pedagogs-karjeras konsultants, Amatnieki un mājražotāji Uzņēmēji	Uzņēmumi, mājražotāju un amatnieku darbnīcas

Karjeras nedēļa, tēma "Izglītība un karjera ikvienam" Veltīta iekļaujošas sabiedrības veidošanai, kurā ikvienam neatkarīgi no dzimuma, vecuma, veselības stāvokļa ir iespējas un tiesības izvēlēties, plānot un īstenot sev atbilstošu izglītību un karjeru.	x	x	Mācību un klašu stundās skolotāji kopā ar skolēniem izrunā un veic uzdevumus par empātiju, mācās sniegt palīdzību klasesbiedram "vieglajā valodā". Skolēni izprot, kā palīdzēt cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.	Pedagogs-karjeras konsultants Klašu audzinātāji	Vecāki – dažādu nozaru profesionāļi	Mācību telpas, projektori VIAA izstrādātie resursi (mācību stundu prezentācijas, konkursi, afišas u.c.)
Diskusija jauniešiem "No izaicinājuma līdz risinājumam"		x	Skolēni atpazīst problēmas, kas kavē vienlīdzīgu karjeras iespēju realizāciju. Savstarpēji un ar ekspertu palīdzību ir iepazinusi problēmu risinājumus.	Pedagogs – karjeras konsultants	Diskusijas dalībnieki.	Semināru telpas
"Mūžizglītība – vai nepieciešama un pieejama ikvienam?" – tiešsaistes diskusija vecākiem un pedagogiem	x	x	Vecāki guvuši izpratni par mūžizglītības kultūru Latvijā, tās nozīmi, pieaugušo izglītības iespējām un ietekmi uz ikviena cilvēka karjeru.	Pedagogs – karjeras konsultants VIAA koordinatori	Dalībnieki: karjeras konsultanti, vecāki, profesionāļi	Tiešsaistes diskusija @TavaiKarjerai Facebook kontā
Karjeras konsultēšana						
Skolēnu individuālās, grupu un ģimeņu karjeras konsultācijas.		x	Skolēniem ir iespēja saņemt individuālās karjeras konsultācijas, karjeras konsultācijas skolēnu grupā. Topošie absolventi guvuši atbalstu karjeras izvēles procesā: <ul style="list-style-type: none"> • izvēlēties piemērotāko mācību virzienu un vidusskolu; • plānot tālākizglītības ceļu; • sagatavot karjeras attīstības plānu; • izvēlēties personībai piemērotāko profesiju. 	Pedagogs – karjeras konsultants	Profesionāli karjeras speciālisti	Konsultēšanas un mācību telpas Izdales materiāli Prezentācijas

Vecāku konsultēšana skolēnu karjeras atbalstā		x	Skolēnu vecākiem ir iespēja saņemt karjeras konsultācijas saistībā ar sava bērna karjeras vajadzībām.	Pedagogs – karjeras konsultants		Konsultāciju telpa
Skolēnu personības izzināšana						
Skolēnu dotumu, spēju, stipro pušu noteikšana karjeras izglītības nodarbībās, mācību stundās, interešu izglītībā	x	x	Skolēni attīstījuši prasmes sevis izpētē (savas intereses, vēlmes, prasmes, talantus), iesaistot klases biedrus, skolotājus, ģimenes locekļus u.c.	Pedagogs– karjeras konsultants virza pedagoģiskā personāla darbību, piedāvājot karjeras izglītības materiālus un darba lapas	Skolas atbalsta personāls Karjeras speciālisti	Izdales materiāli
Vecāku izglītošana						
Seminārs 9.klašu vecākiem „Kā plānot mana bērna nākotnes karjeru – kā palīdzēt?”		x	Vecākiem ir izpratne par viņu lomu savu bērnu nākotnes plānošanā, savu bērnu interešu izzināšanā. Vecāki ir iepazīstināti, kā līdzdarboties savu bērnu karjeras veidošanā, sniedzot vislabāko atbalstu, uzzina informāciju par resursiem tālāko izglītības iestāžu un profesiju izpētē, pašizpētē.	Pedagogs – karjeras konsultants, Klašu audzinātāji Skolas administrācijas pārstāvji	Karjeras atbalsta speciālisti Psihologi	Semināra telpas, projektors, dators
Darba pasaules izzināšana						
Tematiskas nodarbības par profesiju daudzveidību. Virtuālā „ēnošana” karjeras portālā www.profesijupasaule.lv un www.prakse.lv Mācību ekskursijas uz uzņēmumiem.	x	x	Skolēni paplašinājuši priekšstatu par profesiju daudzveidību, par darba vidi, nepieciešamo aprīkojumu un darba instrumentiem.	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji Priekšmetu skolotāji Interešu izglītības pedagogi	Dažādu uzņēmumu un iestāžu darbinieki Vecāki, kā sava amata profesionāļi	IT resursi, uzskates līdzekļi Ekskursiju nodrošinājums

Darba birža - tikšanās ar uzņēmumu pārstāvjiem Mārupes novada uzņēmumiem un NVA darbam vasaras periodā skolēniem		x	Darba biržas ietvaros apmeklētājiem tiek piedāvāta iespēja vienuviet personīgi tikties ar Mārupes un citu novadu uzņēmumiem, uzzināt par brīvajām vakancēm, uz vietas piedalīties darba intervijās. Jaunieši iegūs informāciju par dažādu nozaru uzņēmumu darbības specifiku un prasībām darba tirgū. Pieejamas NVA apkopotās aktuālās vakances	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji	NVA pārstāvji Uzņēmēji Darba devēji	Semināra telpas
Dažādu profesiju pārstāvji viesojas skolā meistarklasēs, sniedzot skolēniem iespēju, praktiski darbojoties, iepazīt dažādas profesijas.	x	x	Skolēniem ir iespēja, praktiski darbojoties, iepazīt dažādas profesijas, uzdot jautājumus par konkrēto profesiju, kā arī izmēģināt savas prasmes konkrētā jomā.	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji	Profesiju pārstāvji	Semināra telpas
Ēnošana sasaistē ar valstī organizētajām aktivitātēm						
Ēnošana dažādās darbavietās un skolēnu vecāku darbavietās. Foto, video veidošana Profesiju aprakstu veidošana Pieteikšanās www.enudiena.lv	x Pēc izvēles	x	Skolēni guvuši priekšstatu par dažādu uzņēmumu darba vidi, darbinieku pienākumiem un profesijām atbilstošu izglītību.	Pedagogs – karjeras konsultants	Dažādi speciālisti savās darbavietās, tai skaitā, skolēnu vecāki	‘Ēnošanas’ izdales materiāli
Uzskates materiālu (kolāžu, plakātu, video u.c.) veidošana par dažādām profesijām (paredzēti ievietošanai skolas bibliotēkā, mājas lapā, vienotā Mārupes skolu virtuālā vidē)	x	x	Skolēni apguvuši prasmes veidot dažādus uzskates materiālus, intervēt profesionāļus, atspoguļot savu Ēnu dienas pieredzi.	Klašu audzinātāji Datorikas skolotāji	Vecāki	Materiāli prezentāciju un kolāžu veidošanai, interviju lapas

Darbs E – vidē						
E-vides izmantošana skolēnu pašizpētē, strādājot karjeras portālos (testu/uzdevumu/ darba lapu u.c. izpilde). Digitālā karjeras portfolio veidošana.		x	Skolēni papildinājuši prasmes lietot e-vidi sevis izpētes jautājumā	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji Priekšmetu skolotāji	Skolas psihologi	Interneta resursi Datortehnikas resursi
E-vides izmantošana izglītības iestāžu, uzņēmumu mājas lapu izpētē, tai skaitā, par izglītības un darba iespējām ārvalstīs (sasaistē ar skolas mācību priekšmetu tematiskajām jomām)		x	Skolēni papildinājuši prasmes lietot e-vidi tālākizglītības un darba tirgus izpētē Latvijā un citviet pasaulē	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji Priekšmetu skolotāji Bibliotekāri	IT nozares speciālisti	Interneta resursi Datortehnikas resursi video, mācību filmas
Izstāde „Skola 2025”						
Ārpusstundu pasākums-izstādes apmeklējums, interaktīvas augstskolu prezentācijas, studiju programmu informatīvo materiālu ieguve.		x	Skolēni papildinājuši zināšanas par tālākizglītības iespējām Latvijā un ārzemēs, par darba iespējām ar attiecīgo izglītību.	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji	Augstskolu karjeras centru speciālisti Mārupes skolu absolventi, studenti	Izstādes telpas
Izstāde „SkillsLatvia 2025”						
Ārpusstundu pasākums - nacionālais jauno profesionāļu meistarības konkurss SkillsLatvia 2025.		x	Skolēni ir iepazinuši profesijas, izmēģinājuši prasmes, izpētījuši karjeras iespējas, iegūstot profesionālo izglītību.	Pedagogs – karjeras konsultants Klašu audzinātāji	Profesionālo skolu pārstāvji	Izstādes telpas

8. KARJERAS IZGLĪTĪBAS ĪSTENOŠANAI IZMANTOJAMIE RESURSI

- Materiāli darbam stundās un tematiskajās nodarbībās. Pieejams: [https://karjerasmateriali.lv/materiali-darbam-stundas-un-tematiskajās-nodarbibas/Karjeras attīstībai](https://karjerasmateriali.lv/materiali-darbam-stundas-un-tematiskajās-nodarbibas/Karjeras_attīstībai) - <https://karjerasmateriali.lv/metodiskie-materiali-karjeras-attistibai/>
- VIAA karjeras materiāli. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/resursi>
- Virtuālās prakses iespējas. Pieejams: <https://www.pakse.lv/virtual-practice/list>
- Darba tirgus prognozes. Pieejams: <https://prognozes.nva.gov.lv/lv>
- Ēnu diena. Pieejams: <https://enudiena.lv/ekskursijas>
- Karjeras nedēļas materiāli. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/karjeras-nedela>
- Profesiju klasifikators. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/lv/profesiju-klasifikators>
- LU karjeras centrs - <https://www.karjera.lu.lv/>
- Aktualitātes bērniem un jauniešiem, ko piedāvā Rīgas Tehniskā universitāte. <https://www.rtu.lv/lv/nac-studet>
- Kā izvēlēties izglītības iestādi. Pieejams: <https://www.profesijupasaule.lv/ka-izveleties-izglitibas-iestadi>
- Mācību iespējas Latvijā. Pieejams: https://www.niid.lv/niid_search?ct=&qy=&tg=
- VIAA Facebook kanāls „Tavai karjerai” ar jaunāko informāciju karjeras atbalsta jomā. Pieejams: <https://www.facebook.com/TavaiKarjerai>
- Kādas prasmes nepieciešamas, lai konkurētu ar robotiem? Pieejams: <https://blog.swedbank.lv/ikdiena/karjera/nakotnes-darbs-196>
- Profesiju apraksti: <https://www.profesijupasaule.lv/>
<https://www.pakse.lv/profession/list>

Pašizpētes testi

- <https://testi.niid.lv/>
- <https://karjerasmateriali.lv/testi-par-karjeras-izveli-personibu-interesem-2/>
- <https://pasizpete.rtu.lv/>
- <https://www.alberta-koledza.lv/?parent=10000>
- <https://karjerastests.rsu.lv/>
- <https://testi.ekarjera.lv/>
- <https://mycareerguru.lv/karjeras-testi/holanda-karjeras-tests/>

Videomateriāli

Filmas par karjeras veidošanu:

- «Zaļais Pipars» Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=RyxQPre5pQI>
- «Zaļais Pipars 2» Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=OpvCOOzVQnU>
- «Zaļais Pipars 3» Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=LVqC0FvyvU4>
- «Zaļais Pipars 4» Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=h6yh82XxKDw>
- «Zaļais Pipars 5» Pieejams: <https://www.youtube.com/watch?v=OMTW5ABZku0>

Īsfilmas par profesijām:

- “Zili brīnumi” Pieejams:
https://www.youtube.com/results?search_query=zili+br%C4%ABnumi
- Biznesam LV -
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLNLpMJStynulEVNh7-na2e1AJUfZMRjF3>

„Start Strong” video kanāls „Veiksmīga karjera, business, attiecības”. Tā ir interaktīva apmācība par karjeru, uzņēmējdarbību un personības attīstību, to vienkāršā un saprotamā veidā pasniedz uzņēmēji, diplomāti, sabiedrisko attiecību, personāla atlases un citu jomu profesionāļi. Pieejams:

<https://www.youtube.com/channel/UCQWZKfu8v5P77wj91QMUGZw>

- Kā izveidot karjeru, ja nekas nepatīk? Pieejams:
<https://www.youtube.com/watch?v=8BQzrK5bXSs&t=5s>
- Labākais veids kā mācīties. Pieejams:
<https://www.youtube.com/watch?v=HBrEuSVm9AI>
- Vai skolā iegūtais noder dzīvē? Pieejams:
<https://www.youtube.com/watch?v=8BQzrK5bXSs&t=5s>

“Panākumu skola” videomateriāli. Pieejams:

<https://www.youtube.com/channel/UCeyFyVRRYaxtOxri4PV4rYg/videos>

BIBLIOGRĀFIJA

1. *Izglītības likums.* (1998). Ielādēts no <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>
2. *Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās izglītības iestādēm.* (2019). Ielādēts no <https://www.viaa.gov.lv/lv/media/2541/download>
3. *Karjeras izglītība 8.klasē. Metodiskais materiāls.* (2006). Rīga: Profesionālās izglītībasattīstības aģentūra.
4. *Karjeras izglītība skolā.* (2009). Rīga: Valsts izglītības attīstības aģentūra.
5. *Karjeras konsultanta profesijas standarts.* (2011). Ielādēts no <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/ps0367.pdf>
6. Metodiskais materiāls karjeras plānošanā. (2015). Ielādēts no <https://karjerasmateriali.lv/wp-content/uploads/2020/10/Metodiskais-materials-karjeras-planosana.pdf>
7. Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai. (2022). Ielādēts no <https://www.viaa.gov.lv/lv/media/16691/download?attachment>
8. Mārupes pašvaldības izglītības iestāžu Karjeras izglītības plāns 2020.-2025. gadam. (2020). Ielādēts no https://www.marupe.lv/sites/default/files/inline-files/M%C4%81rupe_novada_izgl%C4%ABt%C4%ABbas_iest%C4%81%C5%BEu_karjeras_izgl%C4%ABt%C4%ABbas_pl%C4%81ns_2020%20-2025_gadam_23__09_2020_.pdf